

Vineland Sosyal-Duygusal Erken Çocukluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Vineland Sosyal-Duygusal Erken Çocukluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32537>

Özet

Vineland Sosyal-Duygusal Erken Çocukluk Ölçeği (VSDEÇÖ), erken çocukluk dönemindeki bireylerin sosyal ve duygusal yeterliliklerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, orijinal Vineland adaptif davran?? ölçeklerinin bir parçası olup, özellikle **sosyal ve duygusal alanlardaki** gelişimsel yeterlilikleri hedef alır.

VSDEÇÖ'nün Türkçe uyarlaması 2019 yılında ?ehnaz Ceylan ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, Türkiye popülasyonunda sosyal-duygusal gelişim alanında geçerli ve güvenilir bir değerlendirme aracı ihtiyacını karşılamak ve uluslararası standartlarda bir enstrümanın Türk kültürüne adaptasyonunu sağlamak amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Vineland, VSDEÇÖ, Sosyal-Duygusal Gelişim, Erken Çocukluk, Psikometrik Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

?ehnaz Ceylan, Ömer Kahraman, Nurgül Kızıncı, Pınar Ülker.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, erken çocukluk dönemindeki çocukların sosyal yeterliliklerini, duygusal tepkilerini ve kişilerarası ilişkilerdeki becerilerini standardize edilmiş bir yöntemle ölçmektir. Bu ölçek, çocukların gelişimsel düzeylerinin belirlenmesine ve potansiyel gelişimsel gecikmelerin erken teşhisine yönelik önemli veriler sağlar.

VSDEÇÖ, özellikle çocukların çevreleriyle etkileşim kurma, duygularını anlama ve yönetme yeteneklerini ebeveyn veya birincil bakıcı raporlaması yoluyla değerlendirir. Türkçe uyarlama çalışmasının spesifik amacı ise, ölçeğin kültürel ve dilsel farklılıkları dikkate alınarak, Türk örneğinde orijinal Vineland ölçeğinin psikometrik özelliklerini doğrulamaktır.

Yapı

VSDEÇÖ, çocukların **uyumsal davranışları** temel bir bileşeni olan sosyal-duygusal gelişim yapısını ölçmektedir. Bu yapısal model, genellikle sosyal etkileşim, duygusal düzenleme ve uyum becerileri gibi temel alt alanları içerecek şekilde tasarlanmıştır. Ölçek, çocuğun sosyal ortamlara ne kadar başarılı adapte olduğunu ve duygusal zorluklarla nasıl başa çıktığını belirlemeye odaklanır.

Ölçek maddeleri, çocuğun günlük yaşamda sergilediği tipik davranışlar yansıtmak üzere düzenlenmiştir, böylece sadece bilişsel yetenekleri değil, aynı zamanda pratik ve işlevsel sosyal yeterlilikleri de değerlendirme imkanı sunar.

Geçerlik

VSDEÇÖ'nün Türkçe uyarlama çalışması (Ceylan vd., 2019), ölçeğin geçerlik analizlerini detaylı bir şekilde incelemiştir. Yapı geçerliliğini kanıtlamak amacıyla genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısını Türk örneğinde de tutarlı olduğunu göstermiştir.

Ayrıca, ölçeğin diğer benzer yapılar ölçen yerleşik ve kabul görmüş ölçeklerle ilişkisi incelenerek ölçüt bağlantılı geçerliliği sağlanmıştır. Bu süreç, VSDEÇÖ'nün gerçekten ölçmeyi amaçladığı sosyal ve duygusal yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü teyit etmiştir.

Güvenirlilik

Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin iç tutarlılığı ve zaman içindeki kararlılığı değerlendirilmiştir. Güvenirlilik analizlerinde yaygın olarak Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı kullanılmıştır. Çalışmada, VSDEÇÖ'nün alt boyutlar ve genel toplam puan için kabul edilebilir düzeyde veya yüksek iç tutarlılık katsayıları elde edildiği bildirilmiştir.

Ek olarak, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğini test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği yönteminin de uygulandığı varsayılmaktadır. Elde edilen güvenirlilik değerleri, VSDEÇÖ'nün Türk popülasyonunda tutarlı ölçümler yapabildiğini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışması kapsamında, ölçeğin çok boyutlu yapısını Türk kültürü bağlamında korunup korunmadığını incelemek üzere Faktör Analizi yöntemleri uygulanmıştır. Orijinal ölçeğin faktör yapısını doğrulamak amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** tercih edilmiştir.

DFA sonuçları, VSDEÇÖ'nün sosyal ve duygusal bileşenlerinin ayrı ancak ilişkili alt boyutlar olarak yapılandırıldığını ve bu yapının Türk çocuklarının gelişimsel özelliklerine uygun olduğunu göstermiştir. Bu analizler, ölçeğin yapısal bütünlüğünün uluslararası standartlara uygun olduğunu teyit etmiştir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Genellikle ebeveyn veya bakıcı tarafından doldurulan, gözleme dayalı raporlama formatında bir derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal form)

Population Group: Erken Çocukluk dönemindeki tipik gelişim gösteren bireyler ve gelişimsel risk taşıyan çocuklar.

Age Group: Erken Çocukluk dönemi (Ölçeğin orijinal yapısına bağlı olarak 0-6 yaş aralığı veya erken okul çağı).

Population Details: Türkiye'deki farklı sosyo-ekonomik ve coğrafi bölgelerden seçilen, temsiliyeti yüksek çocuk ve ebeveyn örneklemini üzerinde uyarlama yapılmıştır.

Test Methodology: Standardize edilmiş maddeler üzerinden, gözlem ve ebeveyn görüşmelerine dayanarak çocuğun davranışlarının puanlanması. Puanlama, gelişimsel yaş ve standart puanlar üretmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Vineland, VSDEÇÖ, Adaptasyon, Psikometri, Gelişimsel Değerlendirme, Duygusal Düzenleme, Sosyal Yeterlilik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: sehnazceylan@karabuk.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Sehnaz Ceylan (Karabük Üniversitesi ile ilişkilendirilmiştir).

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Test Yaşı: Türkçe uyarlama çalışması 2019 yılında yayımlanmıştır.

Derecelendirme: Ölçekte kullanılan derecelendirme sistemi, genellikle çocuğun belirli bir davranış ne sıklıkta sergilediğine veya ne düzeyde yetkin olduğuna dayanan standart bir puanlama metodolojisidir.

Şzinler ve Ücret: Ölçeğin bilimsel veya ticari amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar Şehnaz Ceylan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Telif hakları, orijinal Vineland ölçeğinin yayıncısı ile uyarlama yazarları arasında düzenlenmiştir.

Kaynakça

Ceylan, Ş., Kahraman, Ö., Kılınç, N. ve Ülker, P. (2019). Vineland Sosyal-Duygusal Erken Çocukluk Ölçeğinin (VSDEÇÖ) Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(1), 299-319. doi: 10.7596/taksad.v8i1.1901

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [vineland-sosyal-duygusal-erken-cocukluk-olcegi-toad.pdf](#)

Vineland Sosyal-Duygusal Erken Çocukluk Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, telif hakları ve akademik kullanım koşulları nedeniyle bu platformda yayımlanmamaktadır. Ölçek maddelerinin tam listesi ve derecelendirme kılavuzu için sorumlu yazar Şehnaz Ceylan ile iletişime geçilmesi veya kaynakçada belirtilen bilimsel makalenin incelenmesi tavsiye edilmektedir.